

Mätäpuro ei ole mätä

Kauppalanpuiston vehreyden halki kulkeva ja Pikku-Huopalahdessa mereen laskeva Mätäpuro on osa Etelä-Haagan kaupunkikuvaa. Puro saa alkunsa Maununnevan alueelta ja kulkee monipolvisena läpi Pakilan ja Maunulan ennen päätymistään Etelä-Haagan kautta mereen. Purolla on yläjuoksullaan useitakin haaroja, joista merkittävin on Maunulanpuro. Urbainena purona Mätäpuro on välillä pikemminkin oja ja kulkee jopa putkessa useaan otteeseen, mutta monessa kohtaa se on vastavuoroisesti hyvinkin idyllinen puro. Kovinkaan "mätä" se ei voi olla, koska siinä elää kaloja ja kuten hyvin nykyisin on tunnettua, kutee jopa taimen. Haagalainen-lehti kulki kesällä puron päästä päähän ja teki siitä havaintoja. Mätäpuro ei todellakaan ole nimensä veroinen.

Puron päähaaran pituus on 6,9 km ja koko valuma-alueella on pinta-alaa noin 11 km². Päähaaranan pidetään Maununnevalta Pakilasta lähtevää haaraa, toinen haara lähtee Suursuolta Suursuon sairaalan lähettäviltä Maunulasta ja yhtyy päähaaraan Maunulan uurnalehdon kohdalla. Kolmas sivuhaara yhtyy puroon kaakosta Kivikon kohdalla. Mätäpuro on muiden kaupunkialueella virtaavien purojen tapaan yhdistelmä ihmisen rakentamaa ja luontaista uomaa. Luonnosta valuvien vesien lisäksi siihen johdetaan rakennetuilla alueilla sadevesiä ojia tai putkia pitkin. Vesi on siis sekoitus metsästä ja niityiltä valuvaa vettä sekä mm. kadulta peräisin olevaa.

Maununnevalta alkunsa saavan puron alkulähdettä ei ole helppo löytää eikä yhtä oikeaa kohtaa taida olla, koska alueella on useita ojia, joista kaikista

Mätäpuron vesien alkunsa on osittain Paloheinässä asti, esimerkiksi tätä ojankulmaa voisi pitää puron alkupisteinä, taustalla Paloheinän huippu.

Keskuspuistossa Maununnevalta löytyy purosta kohta, joka voisi ansaita Mätäpuron nimen.

Mätäpuro saa vettä. Puron alkupää on nykyisellään keinotekoinen, luonnollisen oloista uomaa alkaa löytyä vasta Elontien päässä olevien palstaviljelmien kohdalla. Tämä kuitenkin päättyy pian puron sukeltaessa putkeen ja Ykköske-

hän alle.

Seuraavana sen reitillä on kehän eteläpuolinen osa Pakilaa, joka on omakotitalo- rivitaloaluetta. Puro virtaa vapaana, mutta ihmisen tekemää reittiä menen aina katujen kohdalla betoniputkeen. Pitempi pätkä pu-

roa on nähtävissä taas Maunulassa lähestyttäessä Pirkkolantietä ja sen varressa olevaa leikkipuistoa, jonka kohdalta Mätäpuro kääntyy jyrkästi länteen putkeen kyseisen tien pohjoispuolta seuraten ja omakotiasutuksen alta kulkien.

Maunulanpuiston idylli

Uudestaan puro pulpahattaa näkyviin vasta Pirkkolan urheilupuiston kohdalla, jossa se myös vaihtaa uomansa Maunulan uurnalehdon kohdalla Pirkkolantien eteläpuolelle ja alkaa pian kaartaa etelään Keskuspuiston laitaan lähemmäksi Hämeenlinnanväylää.

Puro virtaa Maunulasta Keskuspuiston reunaa Hämeenlinnantien itäpuolella ja alittaa ko. tien Kivikon kohdalla siirtyen Hämeenlinnanväylän alitse Haagan puolelle Kauppalanpuistoon. Kauppalanpuiston eteläpäässä puro jatkaa putkessa Vihdintien alitse Pikku-Huopalahden puolelle, jossa laskee mereen. Kauppalanpuiston jälkeen omaan ihmisen tekemää, rakentamista ja teiden kulkuun sovitettua.

Puro on monissa kohdissa hyvin miellyttävä katsella ja idyllinenkin, toisaalla taas betoniin pakotettu. Sitä ympäröi sen luonnonmukaisimmissa kohdissa runsas ja monipuolinen kasvillisuus. Erikoinen suuri lajien valikoima on Maunulan puiston paikkeilla, jossa puro on luonnonmukaisin. Monipuolisen kasvillisuuden lisäksi puron läheisyydessä viihtyvät monet eläinlajit, mm. linnut. Eräänlainen huipentuma eläinkunnassa ovat taime- net, jotka kutevat Kauppalanpuiston kohdalla.

Mätäpuron varsi on erityisesti sen Keskuspuistossa kulkevan reitin varrella tärkeä virkistysalue lukuisine kävely- ja pyöräily- soveltuvine ulkoiluteineen.

Miksi nimenä Mätäpuro?

Mätäpuro on nimenä virallisesti otettu käyttöön tai ainakin vahvistettu vuonna 1969 suomenkielisenä muotona ruotsinkielisestä muo-

dosta Rutibäcken. Nimen takana on kaupungin nimistötoimikunta, joka toimii kaupunginsuunnitteluviraston yhteydessä. Se mm. tekee esityksiä kadunnimistä, joista viime kädessä päättävät kaupunginhallitus ja -valtuusto.

Ei ole selvää miten tähän käännökseen ja nimeen on päädytty, mutta Haagan huvilayhdyskunnan perustamisen aikana 1910-luvulla puurosta on käytetty nimeä Huopalahdenpuro. Eräät lähteet mainitsevat saman puron 1940- ja 1950-luvulla taas Haagan purona, mikä olisi kuvaavampaa. Käänöksessä lienee johdatellut toinen uoma, joka sekin osan matkastaan kulkee Haagan pohjoisosassa Lassilassa, nimittäin Mätäjoki. Se on tunnettu ainakin 1770-luvulta asti nimellä Rutin ån ja myöhemmin nimellä Rutti ån. 1900-luvun alussa Ruttiå:sta tuli suomennettuna Mätäjoki.

Ruotsinkielinen nimi kuvastaa suurehkoissa uomassa kulkevaa, kuivunutta jokea ja on hyvinkin kuvaava. Ruotsinkielisen sanan merkitys selviää hyvin sanasta "rutiköyhä", mikä tarkoittaa todella köyhää. Mikään hyvä käänös Mätäjoki ei ole, koska sanan "mätä" merkitys on nykykielessä toinen. Yhtä huono käänös on Mätäpuron nimi.

Vähänlaisesti Mätäpuron nimi nimittäin tätä Pakilassa, Maunulassa, Haagassa ja Pikku-Huopalahdessa kulkevaa ja välillä hyvin kaunistavaa puroa kuvaa. Sekaannusta nimistä ainakin aiheutuu, koska lähellä on toinen vesistö lähes samalla nimellä. Jotta nimien sekaantumisen mahdollisuus olisi vielä suurempi nimitetään Vantaalla Mätäjokea Mätäjoksi, sen kapeamman uoman takia.

Miksi siis Mätäpuro, miksei esimerkiksi Haagan puro?

KK

Kauppalanpuistossa Mätäpuro virtaa kiivaastikin ja sangen leveänä. Siellä sitä on myös helpointa ihaila.

Pikku-Huopalahdessa Mätäpuro on jo leveä ja hidaskulkuinen, kuvassa olevan sillan jälkeen puro syöksyy mereen.